

Kamerleden bij de IPU Assemblee in Tashkent

Van 5 tot en met 9 april 2025 vond de 150^e Assemblee van de Interparlementaire Unie (IPU) voor het eerst plaats in Centraal Azië, in de Oezbeekse hoofdstad Tashkent. Namens Nederland namen de Tweede Kamerleden [Judith Tielen](#) (VVD) en [Glimina Chakor](#) (GroenLinks-PvdA) en de Eerste Kamerleden [Hendrik-Jan Talsma](#) (ChristenUnie, delegatieleider) en [Fatimazhra Belhirsch](#) (D66) deel. Zo'n 740 parlementsleden uit 127 landen, waarvan 36% vrouwelijke leden, kwamen bijeen. De vergadering stond in het teken van parlementaire actie voor sociale ontwikkeling en rechtvaardigheid. De oorlog in Oekraïne en de situatie in het Midden-Oosten werden besproken, evenals de noodzaak tot dialoog. Voorafgaand aan en gedurende de Assemblee kwam de 12 Plus-groep bijeen, de Westerse groep van landen binnen de IPU waar Nederland lid van is, om de hoofdelementen van de vergadering voor te bespreken. De Assemblee nam twee resoluties aan: één over de rol van parlementen bij het bevorderen van tweestatenoplossing voor Palestina en één over de impact van conflicten op duurzame ontwikkeling. Oezbeeks president Mirzijojev sprak op 7 april de parlementsleden toe, en Belize werd het 182e lid van de IPU. De Nederlandse delegatie ontmoette de ambassadeur voor Centraal-Azië, Nico Schermers. De beide Griffiers van de Eerste en Tweede Kamer namen deel aan de vergadering van de wereldwijde vereniging van secretarissen-generaal, *Association of Secretary-Generals of Parliaments* (ASGP).

Parlementaire actie voor sociale ontwikkeling en rechtvaardigheid

Tijdens het plenaire debat over het centrale thema over parlementaire diplomatie sprak op 7 april Judith Tielen over de rol van vrouwen bij het bevorderen van sociale ontwikkeling en de obstakels die met name voor vrouwen treffen. "Vrouwen lopen een hoger risico op armoede, op een slechte gezondheid en onvoldoende zorg en lopen een angstaanjagend hoog risico op huiselijk geweld en intimidatie," sprak zij. Tielen uitte haar zorgen over de huidige ontwikkelingen, waar conservatieve, mannelijke krachten de kloof tussen mannen en vrouwen vergroten ten koste van vrouwen en hun basisrechten. Ook Glimina Chakor sprak in haar bijdrage aan het plenaire debat over de relatie tussen economische groei en sociale veiligheid. "In een samenleving waar mensen zich economische veilig voelen, is ruimte voor creativiteit, innovatie en ondernemerschap. Uitblijven van economische veiligheid biedt een voedingsbodem voor populisme, extremisme en wantrouwen in de democratische instellingen," aldus Chakor. De Assemblee nam op 9 april de [Tashkent-verklaring](#) aan over Parlementaire actie voor sociale ontwikkeling en rechtvaardigheid.

Urgentiedebat

Drie voorstellen waren ingediend voor een urgentiedebat, een belangrijk onderdeel van de IPU Assemblee. De onderwerpen varieerden van mondiale economische samenwerking, de humanitaire crisis in Myanmar, tot de recente schending van het staakt-het-vuren door Israël en conflicten in Congo en Soedan. Als meerdere voorstellen de benodigde tweederde meerderheid behaalden, zouden ze als proef in het debat worden behandeld. Voorafgaand aan de stemming werd het voorstel van het Executive Committee om twee onderwerpen te behandelen betwist, omdat het in strijd was met de IPU-regels. IPU-president Tulia Ackson besloot daarom de proef niet door te zetten. Geen van de voorstellen haalde de tweederde meerderheid, waardoor er geen urgentiedebat werd gehouden. De Nederlandse delegatie stemde volledig voor het voorstel over de humanitaire ramp in Myanmar en gedeeltelijk voor het voorstel over mondiale economische samenwerking.

Commissie Vrede en Internationale Veiligheid

De vaste commissie inzake vrede en internationale veiligheid kwam op 6, 7 en 8 april bijeen om de conceptresolutie over de rol van parlementen bij het bevorderen van een tweestatenoplossing in Palestina te bespreken. Deze was tot stand gekomen door afstemming tussen rapporteurs afkomstig uit alle zes geopolitieke groepen. Na de behandeling van een groot aantal amendementen, was de strekking dusdanig verwijderd van de oorspronkelijke concepttekst dat er een compromis gevonden moest worden. De

Palestijnse delegatie stelde voor om de oorspronkelijk tekst van de conceptresolutie naar de plenaire vergadering te brengen. Na overleg tussen de zes geopolitieke groepen nam de plenaire vergadering op 9 april de resolutie unaniem aan. Daarnaast is tijdens de bureau vergadering van de commissie besloten dat het onderwerp van de volgende resolutie 'de rol van parlementen bij het opzetten van robuuste mechanisme voor post-conflictbeheer en het herstellen van rechtvaardige en duurzame vrede'. Belhirsch is hiervoor benoemd als rapporteur. Daarnaast zal het door Belhirsch aangedragen onderwerp over het versterken van de rol van parlementen bij toezicht defensiebegrotingen ter bevordering van nationale veiligheid, preventie en vrede wordt behandeld tijdens paneldebat van de commissie in oktober 2025. Tevens was er een workshop over aanpak van massavernietigingswapens: een menselijk perspectief die door Belhirsch werd voorgezeten.

Commissie Midden-Oosten vraagstukken

De commissie Midden-Oosten vraagstukken herkoos Hendrik-Jan Talsma als voorzitter voor een tweede periode van één jaar. De commissie sprak over hervormingen van de werkwijze en samenstelling van de commissie om te komen tot een betere afspiegeling van de IPU leden. Hoewel de commissie wil bijdragen aan een rechtvaardige en duurzame oplossing van het Israëlijsch-Palestijnse conflict, wil het ook andere conflicten in de regio, waaronder in Jemen, Sudan en Syrië, hoger op de agenda te zetten gezien. Namens de Organisatie van de Verenigde Naties voor Hulpverlening aan Palestijnse Vluchtelingen in het Nabije Oosten (UNRWA) schetste mevrouw Lorenzo de gevolgen van het conflict voor burgers en humanitair personeel. De heer Abdulla Al Manai, directeur van het King Hamad Global Centre for Coexistence and Tolerance, praatte de commissie bij over initiatieven om dialoog en inclusie te bevorderen middels onderwijs, betrokkenheid van belanghebbenden en wetgevende steun ter bevordering van vrede, de rechtsstaat en sociale cohesie.

Schending van mensenrechten collega-parlementsleden wereldwijd

Het speciale comité binnen de IPU dat zich bezighoudt met schendingen van mensenrechten van parlamentsleden wereldwijd presenteerde op 9 april de casussen van 266 parlementariërs in 12 landen die te maken hebben met moord, gevangenschap, verdwijning, marteling en bedreiging uit onder meer Brazilië, Chili, Myanmar, Israël, Turkije, Congo en Senegal. Bijzonder was de bijdrage van premier Sonko uit Senegal die als oprichter van een politieke partij gevangen werd gezet en één van de casussen was van dit comité. Hij dankte de IPU, en het comité in het bijzonder, voor de blijvende aandacht en inzet voor zijn zaak. "Dit toont aan dat parlementaire solidariteit niet wordt begrensd door nationale grenzen of politieke context," aldus Sonko. Zijn succes bij de verkiezing tot premier was volgens hem een overwinning van ons allen.

Overig

Op 6 april ontmoette de Nederlandse leden hun collega's uit de Verenigde Arabische Emiraten. Ook was er een ontmoeting met UNRWA op 7 april over de situatie in Gaza. Tijdens de sessie van de commissie Democratie en Mensenrechten over internationale adoptie sprak Glimina Chakor over de maatregelen die in Nederland zijn genomen om handel in weeskinderen tegen te gaan. Op 8 april sprak deze commissie over de opvolging van de resolutie over de risico's van het gebruik van AI. Chakor bracht daar in dat naast wetgeving ook steun nodig is voor de slachtoffers van door AI gegenereerde fakeberichten. Judith Tielen verdedigde in de commissie Duurzame Ontwikkeling de namens Nederland ingediende amendementen. Zij werd tijdens de Governing Council op 9 april gekozen tot één van de 15 leden van het nieuw ingestelde Gezondheidscomité, de opvolger van de Adviesgroep Gezondheid. ' Tielen, Chakor en Belhirsch waren 6 april aanwezig bij de sessie van *Women Parliamentarians* die de voorgelegene resoluties bespraken en op 8 april namen Tielen en Chakor deel aan het *Forum of Women Parliamentarians*. Gelijktijdig met de IPU Assemblee kwam de griffiersvereniging ASGP bijeen. Vice-voorzitter van de ASGP, Remco Nehmelman, Griffier van de Eerste Kamer, sprak op 9 april over de rechtsstaat in Nederland. Peter Oskam, Griffier van de Tweede Kamer, hield

op dezelfde dag een bijdrage over de invloed van sociale media op parlementen. De 151^e IPU Assemblee vindt van 19 tot en met 23 oktober 2025 plaats in Genève.

Aangenomen teksten

Zie [hier](#) voor de aangenomen teksten.